

הד"ר שמעון ברנפלד, תלמיד חכם זקן זה, עד ר' יהושע רדלר, מי שהיה האדמיניסטרטור וחצי רדקטור של "המעורר", הרי כלם נותנים לנו תורה שאינה שלהם. ברנפלד כותב וחוזר וכותב "על כל מה שהעינים רואות: על הינריך הינה ועל ה"נזרחי" ועל "אחד העם" וגם על... ד"ר ברנפלד גופא. הד"ר יהושע טוהן: על ספנסר ועל הסוציולוגיה של "אחד העם" (שוב אחד העם). והד"ר מרדכי עהרנפריין מדפיס בקרת ורצנויות על ברשדטקי, שופמן ריוון ואיצו פֶרנהוף. ואף הילל בן שכ"ר (הפסכרונים הוא באמת פלאי פלאות. אשרי מי שזוכה, שיהיה שמו דוקא יהודה ליב לגרא בן ישכר, כדי שיהא יכול לחתום שמו ככה, והה' שבהילל מראה על ענותנותו של נושא השם המכנה את עצמו הקטן) מי שהיה כותב בימי נעוריו מחזות יפים, מפרסם ספר שאינו שות כלום על אודות ר' נחמן קרוכמל. ויהושע רדלר עם כל התשעה קבים של פסכרונים שזכהו הקדוש ב"ה בהם, זה שיש לו נשמה עשירה ומה לדלות הימנה הריהו "דוחק את עצמו", עד שהוא מוציא מיני פרדוקסים על דבר "אחד העם" (גם זה מתעסק ב"אחד העם"... איני צר עין: יהיה לו אשר לו) ועל הרינסנס בגליציה, היינו מה שאיזה צעירים שגלו מעל שלהן אבותיהם נעשו צמחוניים. וכך סובבים הולכים כל דבריהם של סופרי גליציה רק על יצירותיהם של אחרים. ואפילו הבלטריסטיקה שבמדינה זו לקויה היא ר"ל, כדונים ובנוסחאות שעל גבי מצבות "כאשר תחוינה עיני הקורא מישרים" בקבץ הספורים "מהיי הקראים" מאת "ראובן פאהן הלוי מתושבי ס"ק האליטש עד שיחונן ה' את ביתו בציון". כמוכן, יש גם יוצאים מן הכלל, כגון החכם ד"ר דוד נימרק והסופרים החביבים יצחק פֶרנהוף ואברהם לכנסארט, אבל גם הם לא יכלו להשתחרר ולפרוש מעשי אהיהם ולבלי לכתוב איזה דברים משונים ששמותיהם הם מתחילים באותה ההתחלה הידועה "ע"ד" או "ע"א... סוף דבר כשארם נוטל לתוך ידו ספר מעשה ידי סופרי גליציה להתפאר, עליו לדעת למפרע, שלא ימצא בו שום דבר מקורי; ורק "על דבר" או "על אודות" וכו'... והריני יכול לקבוע מסמרות ברברי, כאשר גובה בגלגול שני לקרא את ספרו של ראובן בריינין: קורות המסעות העברית, שהוא עומד ומכריז עליה זה כמה שנים — ודאי שבאותו ספר יתח פיק מיוחד מוקדש להספרות הגליציאית ושאותו הפיק יקרא שמו בישראל: על אודות "העל דברים" של סופרי גליציה.

וכל הדברים הללו עלו על דעתי, אחרי בא לתוך ידי מין ירחון בשם "ירושלים".

ירושלים עיה"ק, שזכתה לפרצוים שונים אצל סופרים שונים, וסופרת נחמדה מרת פלטה לגרלף ידעה לכתוב תחת שם זה ספור נעים, ירושלים זו נעשתה בגליציה מדרם לביבליוגרפיה, ובשם שנשתמש בו קדש עורך אדם אחד "ירחון ספרותי-ביבליוגרפי, השקפה על ספרות ישראל בכל הלשוניות" (בלי עין הרע, כל הלשוניות).

ומצנן מאד, כי אדם שהשם "ירושלים" חביב עליו כל כך, עד שבא ליטול את השם הזה לירחוננו, כלי מחזיק ברכה זה, אינו מזכיר אפילו את "העמר" המאסף שיוצא בירושלים.

חושב אנכי, כי די לנו ללמוד מזה, עד כמה יודע הוא האושל היחידי "בירושלים" את המקצוע שלו. על הרוב הוא חוזר בדברים שכבר ידועים למדי על ספרים שגם בן ידועים למדי. ובשבא להשאיע מה על איזה ענין חדש מיד נשתחק קולו בתירוץ מסציק שאין באן המקום לברר הענין (ואין כאן המקום לברר את המקומות שלא הובררו בהם הענינים). ומלבד זה רגיל השקוף הביבליוגרפי הזה לסתור את דבריו בכל פעם, ודאי משום שאין דבריו הראשונים מוצאים הן בעיניו, כאותו בכד פת, החוזר ושובה כל מלה היוצאת מפיו... ומעשה בפקת אחד שפגש בכד-פת ושאל אותו: משום מה אתה חוזר על המלה בפעם השניה? הוי אומר, משום שהראשונה אינה נכונה, אבל אם כך, הרי עליך לחזור עליה בפעם השלישית!...

למשקוף הנכבד הזה היינו נמנעים בכל-זאת לתת עצה טובה זו, אם כן אין לדבר סוף....

אדונדון.

ביבליוגרפיה.

ירושלים. ירחון ספרותי—ביבליוגרפי. שנה שניה (?)
חברות א—ב. הוצאת "קהלת" (?) קראקא, תרס"ח.

כשבאים לדבר על הספרות העברית שבגליציה, אין לך חרף טריסטיקה יותר נאותה מזו, ששם ר' י"ל פרץ לתוך פיו של אותו חסיד: מה עושים חסידים אנשי מעשה, בשעה שלא ימצא אצלם יין שרף? — הרי הם, מדברים ומשוחתים על דבר יי"ש... גליציה עלובה זו, שנגניאל מלאך השירה לא פרש עליה את כנפיו, ו"חסד אלחים" לא נח על המושבים בשבט סופר" שגולדו כמדינה זו, נתנו מבחר בניה עצה כלכם לדבר ע"ד ספרות... וככה אנו רואים, שכל אלה, אשר הורתם ולורתם בגליציה, כבשו להם מקום בספרותנו לא ע"י מה שבראו בעצמם, אלא ע"י שהיו מתרועעים על ספריהם של אחרים. מן